

Team Energie springt op rijdende trein

‘Nergens zie je meer maatschappelijke initiatieven dan op het terrein van energie’, zegt Kees Jan de Vet, lid van de VNG-directieraad. De VNG heeft een Ondersteuningsprogramma Energie ontwikkeld waarmee gemeenten dit soort initiatieven ‘een zetje’ kunnen geven. ‘Je kunt beter op de kar springen dan dat je ‘m trekt’, zegt oud-wethouder Lian Merckx, gedetacheerd vanuit Platform31 als programmamanager bij de VNG.

Kees Jan de Vet signaleert veel lokale initiatieven voor besparing en opwekking van energie, ‘van Lochem tot Leusden’. Hij noemt Duitsland als voorbeeld, waar deze ontwikkeling van onderop al veel langer gaande is. Maar Nederland volgt snel. Burgers realiseren zich dat hun woonlasten flink kunnen dalen als ze besparen op energie of die zelf opwekken. Gemeenten kunnen als katalysator funge-

ren voor dit soort burgerinitiatieven. In gebieden waar geen of weinig initiatieven zijn, kunnen ze die stimuleren.

De VNG is mede-ondertekenaar van het SER Energieakkoord, dat in september 2013 is afgesloten door overheid, bedrijfsleven, milieubeweging en maatschappelijke organisaties. In dit akkoord krijgen gemeenten een ondersteunende rol toebedeeld.

Lian Merckx en haar team coördineren de ondersteunende taken. Het team is ondergebracht bij de VNG, maar samengesteld uit energiespecialisten van diverse partnerorganisaties. Het bestaat nu uit acht mensen en zal nog uitgroeien tot elf. ‘We hebben de buitenwereld naar binnen gehaald’, zegt De Vet. ‘Dat is ook voor de VNG vernieuwend.’

De ondersteuning bestaat uit twee deelprogramma’s. Het eerste is gericht op energiebesparing door particuliere wo-

ningeigenaren. Het ministerie van BZK heeft hiervoor vijftien miljoen euro subsidie beschikbaar gesteld voor de periode 2014-2016. Om hiervan gebruik te maken, kunnen gemeenten in regionaal verband een aanvraag doen bij het Team Energie. In de financieringsvoorwaarden staat dat een regio uit minimaal vijf gemeenten moet bestaan en minimaal zeventigduizend koopwoningen binnen haar grenzen moet hebben. Merckx verwacht dat zich 25 tot 30 regio’s vormen, die gemiddeld kunnen rekenen op meer dan een ton subsidie per jaar. Eén gemeente kan namens de regio een aanvraag indienen. De beschikbare subsidie wordt op die manier niet te veel versnipperd. Het is de bedoeling dat elke regio een coördinator aanwijst als aanspreekpunt voor de regio en voor het programmateam. Voor het lopende jaar kunnen regio’s tot 15 juni een aanvraag indienen.

Aardehuizen, zoals hier in Olst, gebruiken extreem weinig energie. Dit is een van de vele particuliere initiatieven voor energiebesparing (foto: Hollandse Hoogte)

Bureaucratie wordt zo veel mogelijk vermeden. 'De aanvragers hoeven pas achteraf verantwoording af te leggen over de besteding van het geld', zegt Merckx. De Vet vult aan: 'We gaan uit van vertrouwen en willen ons niet fixeren op administratieve procedures, maar op de inhoud van de energiemaatregelen en de concrete activiteiten.' Het tweede deelprogramma bestaat uit ondersteuning van gemeenten bij het stimuleren en handhaven van energiebesparing bij bedrijven; bij de verduurzaming van sociale huurwoningen; bij maatregelen op het gebied van duurzame mobiliteit en transport; en bij duurzame energieproductie. De VNG zet zelf extra capaciteit in om deze doelstellingen van het SER Energieakkoord dichterbij te brengen. 'Onze taak is om te schakelen tussen alle be-

trokken partners', zegt Merckx. 'Wij zijn de spin in het web.' Denk aan prestatieafspraken met corporaties, uitbreiding van het aantal oplaadpalen voor elektrische auto's, kennisdeling over verduurzaming van schoolgebouwen en ander maatschappelijk vastgoed en het maken van ruimtelijke reserveringen voor het opwekken van duurzame energie, zoals windmolens.

Gidsfunctie

Merckx wil met haar team een gidsfunctie vervullen. 'Zie het als een trappenhuis. Iedereen kiest zijn eigen route omhoog en wij zorgen dat iedereen op elke verdieping antwoord krijgt op zijn vragen. Daarbij maken wij gebruik van de kennis die aanwezig is bij partnerorganisaties.' De Vet dringt ook aan op bestuurlijk commitment. Hij hoopt dat veel nieuwe

VNG bundelt krachten met netwerkbedrijven en kennisplatform

De VNG, de netwerkbedrijven Alliander, Fudura (onderdeel van Enexis) en Stedin en kennisplatform *HIER opgewekt* slaan de handen ineen om initiatieven voor lokale duurzame energie te ondersteunen en groter en professioneler te maken.

HIER opgewekt is twee jaar geleden opgezet om lokale duurzame energie-initiatieven te ondersteunen in hun ontwikkeling. Bart de Voogd, dagelijks bestuurder: 'Lokale duurzame energie-initiatieven zijn onmisbaar voor de toekomst van ons energiesysteem. *HIER opgewekt* zet zich maximaal in om deze initiatieven profes-

sioneler te maken en hun aantal te vergroten. Samen met brancheorganisatie e-Decentraal en de steun van VNG, Alliander, Fudura en Stedin worden initiatieven nu nog beter ondersteund met kennis. Bijvoorbeeld over het starten van een initiatief, financiering, juridische en fiscale aspecten en het verkrijgen van draagvlak.' Kees Jan de Vet, lid van de directieraad van de VNG: 'De samenwerking met de netwerkbedrijven en *HIER opgewekt* is een van de stappen om gemeenten en lokale duurzame energie-initiatieven dichterbij elkaar te brengen. Koplopers en experts stellen hun kennis ter beschikking aan lokale overheden en de gemeenschap. Lokale partijen kunnen elkaar zo beter vinden. Een belangrijke ontwikkeling.'

Netbeheer Nederland heeft het Actieplan Duurzame Energievoorziening opgesteld. De netwerkbedrijven geven daarin een overzicht van acties die in 2030 moeten leiden tot een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem. Lokale duurzame energie-initiatieven spelen daarin een belangrijke rol. Peter Molengraaf, CEO van Alliander en voorzitter van Netbeheer Nederland: 'Burgers nemen steeds meer de regie over hun eigen energiehouding. Zij gaan zelf hun energie opwekken met zonnepanelen en het teveel terugleveren aan het net. Om die keuze in één keer goed te maken is kennis nodig die voor iedereen toegankelijk en beschikbaar moet zijn. Daarom ondersteunen wij als netwerkbedrijven, samen met de VNG, *HIER opgewekt*.'

Aanvragen subsidie

Regionale allianties kunnen tot 15 juni een subsidieaanvraag indienen voor het lopende jaar. Na de zomer komen er bijeenkomsten voor lokale bestuurders en regionale allianties om verdere invulling te geven aan de activiteiten. Zie voor meer informatie over het ondersteuningsprogramma: www.vng.nl/energie.

colleges een speciale wethouder energiebeleid hebben benoemd en in hun collegeprogramma een energieparagraaf hebben opgenomen. De VNG geeft het goede voorbeeld door de Commissie Milieu en Mobiliteit uit te breiden met 'Energie'. In de afgelopen periode waren 'klimaatambassadeurs' onvoldoende vertegenwoordigd in de VNG-commissies, meent hij. Het sociale domein krijgt momenteel de meeste aandacht van lokale bestuurders en daar is veel voor te zeggen, maar niet voor niets heeft de VNG ook van het thema Energie een strategisch programma gemaakt. De Vet ziet daarbij kansen voor de lokale economie: 'Bouwers en installateurs springen er ook op in. Nieuwe technieken voor opwekking en besparing van energie kunnen zorgen voor een economische impuls, juist nu we uit de crisis komen. De overheid kan daarin een innoverende rol spelen.'

VNG Connect: medewerkers van gemeenten en de VNG tijdelijk bij elkaar aan de slag!

Met het initiatief VNG Connect wil de VNG medewerkers van de VNG tijdelijk bij gemeenten laten werken en andersom. Daarmee versterken we kennis en kunde van iedereen. Kijk voor meer informatie hierover en het actuele aanbod van tijdelijk werk op www.vng.nl/vngconnect.